

feil? Kan man ikke ogsaa spekulere feil i Penge? Er der ikke mange Pengeaend, der gaa bag af Dandsen, ligesaavel som den, der spekulerer i Jordendomme? Alle Spekulationer kunne kort sagt være uheldige. Jeg forstod ikke det ærede Medlem rettere, end at han egentlig tilsidst mente, at det Foreslaaede var en Art Straf for Jordplageri, i Analogi med at der er en Straf for Dyrplageri; men jeg tror rigtigt nok, at det er noget uheldigt at fremkomme med Sligt. Det kan være sin Sag, at man kan omme sig med Hensyn til Dyr og sætte en Straf for Dyrplageri, men naar En i vore Dage er lovtlig Besidder af en død livløs Ting, saa forekommer det mig rigtigt nok, at det er noget af det Uheldigste, der i vore Dage kan komme frem, naar man vil sætte Straf, fordi en Mand benytter en Ting paa den Maade, han vil. Dernæst er der en anden Betragtning at gjøre gjældende. — Det ærede Medlem har aldrig været Debitor, det har jeg været, og det er jeg endnu, men det ligger ligefrem i, at jeg kjøber Mere, end jeg kan betale; thi den, der ikke kjøber Mere, end han kan betale, bliver ikke Debitor. Den, der eier Noget, kan i en temmelig vid Udstrækning anbringe dette Noget, paa hvilken Maade han vil; vi have en meget udstrakt Kontraktfrihed, men vil Nogen spekulere i mere Jord, end han kan betale, saa bliver han Debitor. Det er imidlertid ingenlunde ubetinget sagt, at Debitor er den fattigste; det gaar ikke an at opstille saadanne Theorier. Det er et gammelt uheldigt Arvegodts, vi have i denne Rentefod; men jeg tror dog, at det er for tidligt endnu at kaste den overbord, men at tilsoie Noget i saa Henseende vil jeg paa det Bestemteste advare imod. Naar det ærede Medlem har den Anskuelse, at Penge ikke ere en Vare, da er jeg enig med ham i Resultatet, hvad Hovedsagen angaar; dog, dette skal jeg ikke videre fordybe mig i, men jeg tror ikke, at hans Paastand i det Hele holder Stil. Den nærmeste Grund til, at jeg begjærede Ordet, var, fordi jeg vilde advare imod Wændingsforslaget under Nr. 3, som senere er blevet foreslaet omændret. Jeg har det Haab, at dette Wændingsforslag vil blive taget tilbage, saaledes at man

ikke vil komme i den Fristelse at stemme derfor eller i det uheldige Tilfælde muligen at faa det vedtaget. Jeg vil naturligvis stemme for, at § 2 gaaer ud af Loven, og hvis dette ikke sker, vil jeg for mit Vedkommende stemme imod Loven; men jeg haaber, at vi ere nok til, at vi kunne magte at komme af med denne § 2.

S. C. D. Müller: Jeg har i lang Tid været en Modstander af at give Rentefrihed ligeoverfor Jordendomme, og jeg er bleven det dobbelt i de sidste Aar. Jeg er ikke bleven det særlig som Fynbo, men som Skandinab, idet jeg i meget lang Tid har fulgt de norske Forhold og set den Forstyrrelse i de økonomiske og politiske Forhold i Norge, som Løsningen af Renten der har bevirket. Det er blevet muligt derved at vække en politisk Bevægelse og en Fanatisme, som i den Stillehed hidtil har været ukendt i Norge. Jeg frygter ikke, at noget lignende vil ske her i Landet, thi Rentefrihedsmændene have altid befundet sig mellem Folk yderst tilhøre og Folk yderst tilvenstre. Da Rentespørgsmaalet i 1855 forelaa Rigsdagen, var Ingen saa ivrig for Rentefrihed som den daværende Folke-thingmand for Svendborg Amts 1ste Valgfreds (Gömarb) og senere i 1858 var Ingen saa ivrig derfor som den daværende Folke-thingmand for Randers Amts 1ste Valgfreds (S. Jensen); ja, selv den ærede Rigsdagsmand for Sorø Amts 2den Valgfreds (Alberti), der nu taler imod at give Rentefrihed, har oprindeligt været en af dens ivrigste Talsmænd, og den ærede Rigsdagsmand for Viborg Amts 4de Valgfreds (Kjær) har været en ivrig, ja, endog en begejstret Talsmand for den frie Rente. Det er altsaa et meget stort Spørgsmaal, hvorvidt denne Sag kan benyttes af Agitatorer, da Folk fra begge Sider i allerstørste Udstrækning have udtalt sig for Rentefriheden. Grunden, hvorfor jeg er mest betænkelig derved, er som sagt den, at jeg har set hen til de Bevægelser i Norge, som hænge sammen med dette Spørgsmaal, og det forekommer mig ikke, at der er Grund til, at Danmark skal styrte sig hovedfulds, frem foran de fleste europæiske Lande; jeg siger hovedfulds,